Załącznik
do Uchwały Nr XXXIII/211/2020
Rady Miejskiej w Piastowie
z dnia 28 grudnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2020 – 2024

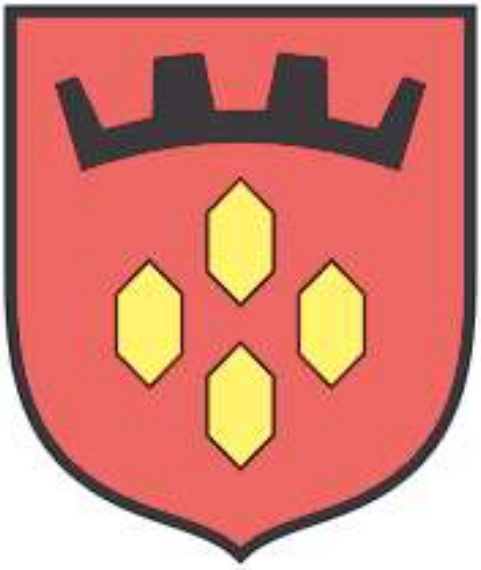

Piastów 2020

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE …..... 1
PODSTAWY PRAWNE …..... 2
CHARAKTERTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE …..... 3
ZADANIA SŁUZB POWOŁANYCH DO REALIZACJI USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE …..... 5
DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W MIEŚCIE PIASTÓW …..... 7
ZAŁOŻENIA GMINNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W PIASTOWIE..... 9
SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W PIASTOWIE …..... 9
SPRAWOZDAWCZOŚĆ …..... 14
FINANSOWANIE PROGRAMU …..... 14

WPROWADZENIE

Rodzina w warunkach każdego społeczeństwa stanowi podstawową i wszechstronną formę życia społecznego, zaspokajającą podstawowe potrzeby ludzkie. „Urodzenie się w określonej rodzinie wyznaczanie tylko punkt startu do dalszej życiowej drogi, lecz do pewnego stopnia określa także szansę realizacji przyszłych celów życiowych. Rodzina odgrywa ogromną rolę w życiu człowieka gdyż kształtuje osobowość, poglądy i system wartości. Więzy łączące jej członków powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa. Jednak w chwili obecnej polskiej rodzinie przypadło funkcjonować w bardzo trudnym czasie została zachwiana hierarchia wartości oraz rozluźnieniu uległy normy etyczne, a także więzi emocjonalne między jej członkami. Ze zjawiskiem przemocy możemy zetknąć się w różnych miejscach. Często dowiadujemy się o aktach przemocy w domach, w szkołach, na ulicy i wielu innych miejscach. Coraz głośniej mówi się o przemocy wśród nieletnich, o przemocy w rodzinach, o przemocy wobec dzieci. Zjawisko to ma, więc charakter interdyscyplinarny i leży ono w kręgu zainteresowania przedstawicieli różnych środowisk: pracowników socjalnych, policjantów, asystentów rodziny, psychologów, socjologów, prawników, innych. Rodzina winna być przecież opoką, schronieniem i wzorem. Zwłaszcza dla jej najmłodszych członków, którzy z własnego domu rodzinnego wynoszą wzorce na swoje dalsze życie. Dzieci w takich sytuacjach cierpią najbardziej. Nie tylko, dlatego, że same są często ofiarami przemocy, ale także, dlatego, że przemoc, której doświadczyły lub widziały, zostawia w ich psychice trwałe ślady. Niestety, współcześnie dość często mówi się o wielu problemach i kryzysach w rodzinie dotyczących różnych form jej dysfunkcji. Łagodne dysfunkcje nie dyskredytują jeszcze rodziny, jeśli dysfunkcjonalność przekracza określone granice, zaczynają się poważne problemy emocjonalne, uzależnienia, współuzależnienia, zachowania autodestrukcyjne, zaburzenia osobowości oraz przemoc. Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym a także z frustracji, stresu, z zaburzeń psychicznych, z uzależnienia, a także z ubóstwa. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w naszym społeczeństwie.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiarę” i „sprawcę” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc w rodzinie inaczej zwana przemocą domową może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych. Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie. Miasto Piastów podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jednym z takich działań było powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach, którego funkcjonują grupy robocze. Pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele, kuratorzy, pracownicy ochrony zdrowia, pedagodzy szkolni i psycholodzy odbywają szkolenia podnoszące kwalifikacje osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy. Pomimo licznych działań w dalszym ciągu zjawisko przemocy w rodzinie stanowi jeden z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych w mieście. Konieczne jest, zatem w dalszym ciągu systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy w rodzinie jak i stosujących przemoc. Również wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania temu zjawisku, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom z obu tych grup.

Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W miarę potrzeb i zmiany sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

Niniejszy Program został opracowany przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piastowie we współpracy z przedstawicielami samorządu gminnego oraz jednostek i instytucji statutowo zajmujących się pracą na rzecz rodziny i dziecka. Zawiera on zadania do realizacji dla wszystkich gminnych jednostek i instytucji. Jego nadrzędnym celem jest ograniczenie na terenie Miasta Piastowa skali problemu przemocy, zaś cele szczegółowe odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity z dnia 24 sierpnia 2015 roku Dz. U. z 2015r. Poz. 1390)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity z dnia 16 stycznia 2015r. Dz. U. z 2015 r. poz. 163z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity z dnia 04 sierpnia 2015 r. Dz. U. z 2015 r.poz. 1286z późn. zm.)
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. W sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. z 2011 Nr 209 poz. 1245)

CHARAKTERTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc to : „Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88 poz. 553 z późn. zm.), a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą." Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które występuje na całym świecie. Najczęściej dotyka ona najsłabszych, którzy nie potrafią sami się obronić, przede wszystkim kobiety i dzieci. Przemoc ta jest tym bardziej dotkliwa, ponieważ pochodzi od osób najbliższych, które powinny obdarowywać miłością i gwarantować poczucie bezpieczeństwa.

Zjawisko przemocy w rodzinie odkrywa wiele mitów i fałszywych przeświadczeń. Z jednej strony przeszkadzają one w pomaganiu ofiarom przemocy, z drugiej, służą usprawiedliwianiu sprawców. Część błędnych przekonań powoduje, iż ofiary przemocy, uważają, że nie można temu zapobiec, że nie mają na to wpływu. Wbrew powszechnemu mniemaniu przemoc występuje we wszystkich środowiskach rodzinnych. Zdaniem socjologów kulturowo uwarunkowanym źródłem konfliktów rodzinnych jest współczesny model rodziny, który izoluje ją od otoczenia. Sprawia, że rodzina boryka się sama ze swymi problemami, bez wsparcia z zewnątrz. Rodzina w swojej naturze zawiera wiele czynników konfliktogennych. Jednym z nich jest fakt skupienia różnych płci, temperamentów, osobowości, potrzeb zainteresowań czy doświadczeń jednostek w rodzinie. Istnieje wiele określeń zjawiska przemocy.

Przemocą domową na gruncie psychologii określa się : „ każde działanie lub rażące zaniedbanie dokonane przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, wykorzystujące istniejącą lub stworzoną przez okoliczności przewagę siły lub władzy i powodujące u ich ofiar szkody lub cierpienia, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub

zdrowie fizyczne bądź psychiczne". Określenie to obejmuje zarówno małżonków, partnerów, dzieci, rodzeństwo, rodziców i starszych członków rodziny. Grupą krzywdzoną są osoby słabsze i starsze. Jest to szczególnie widoczne, gdy zmienia się proporcja kondycji między nimi a agresorem na ich niekorzyść. Przemoc domowa: – jest intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą; – narusza prawa i dobra osobiste ofiary – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka: prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku; – powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody osłabiając jej zdolność do samoobrony.

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy:

1.Przemoc fizyczną, obejmującą działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne.
2.Przemoc psychiczną, która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych.
3.Przemoc seksualną, działającą w obszarze zachowań seksualnych, naruszającą intymność pożycia.
4.Przemoc ekonomiczną, dotycząca warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.

Każdej z wymienionych rodzajów przemocy towarzyszą charakterystyczne jej formy.

Rodzaje przemocy	Formy przemocy
Przemoc fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie żrącymi substancjami, używanie broni, ograniczanie dostępu do pożywienia, nieudzielanie koniecznej pomocy
Przemoc psychiczna	poniżanie, naśmiewanie się z poglądów, pochodzenia, religii, stała krytyka, wmawianie chorób psychicznych, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie i domaganie się posłuszeństwa, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie, stosowanie gróźb
Przemoc seksulana	sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, krytyka zachowań seksualnych
Przemoc ekonomiczna	niezaspakajanie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zawodowej, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia

ZADANIA SŁUZB POWOŁANYCH DO REALIZACJI USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wskazane do realizowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”:

1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej
2. Gminna Komicja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Policja

4. Publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia
5. Placówki oświatowo-wychowawcze

Każda z wymienionych instytucji w ramach swoich kompetencji zobowiązana jest do podejmowania działań zmierzających do udzielenia wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie. W ramach procedury „Niebieskiej Karty" **pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:**

1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
2) udziela kompleksowych informacji o:
   a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
   b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
   c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
4) zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
5) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury **przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:**

1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
2) udziela kompleksowych informacji o:
   a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
   b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
   c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby,co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
4) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury **funkcjonariusz Policji:**

1) udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;
2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
3) podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia

i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;

4) przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
5) przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

W ramach procedury **przedstawiciel ochrony zdrowia** każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie. Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz "Niebieska Karta -A" wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona. Przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny.

W ramach procedury **przedstawiciel oświaty**:

1) podejmuje działania, o których mowa w § 11 pkt 2 lit. a i c oraz pkt 3 i 5 Rozporządzenia w sprawie procedury„Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
2) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;
3) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W MIEŚCIE PIASTÓW

Liczba mieszkańców w Piastowie wynosi 22.619 z czego liczba mężczyzn to 10.714, a kobiet –11.905 (stan na dzień 30.06.2019 r.). Z analizy danych statystycznych wynika, że w przeważającej większości osobami narażonymi na doznawanie przemocy są kobiety natomiast mężczyźni wskazywani są jako osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej.

Przemoc to najczęściej spotykana forma agresji interpersonalnej. Wciąż jednak jest to zjawisko trudne do oszacowania. Osoby doznające przemocy najczęściej ukrywają fakt bicia i wykorzystywania przed otoczeniem, rzadko również decydują się na fachową pomoc instytucji zajmujących się tym problemem. Z analizy poniższych danych wynika, iż coraz więcej osób decyduje się na podjęcie terapii oraz korzystanie ze wsparcia psychologicznego jako jednej z form sprzyjającej zmianie postaw wobec przemocy oraz jako forma radzenia sobie w trudnych sytuacjach kryzysowych, a zwłaszcza w sytuacji przemocy w rodzinie. Złożoność i stopień skomplikowania formalnych jak i emocjonalnych relacji rodzinnych sprawia też, że instytucje nie są często w stanie

wniknąć w dotkniętą problemem rodzinę i skutecznie interweniować w przypadku kryzysu.

Incydenty przemocy wewnątrzrodzinnej są dość łatwe do ukrycia w początkowej fazie występowania. Trzeba podkreślić, iż przemoc nie jest rozwiązaniem konfliktów rodzinnych i bezpośrednia reakcja na nią, jak również długotrwałe jej skutki przyczyniają się do wewnętrznego rozbicia rodziny. Z tego powodu ważne jest by osoba doznająca przemocy w miarę możliwości jak najszybciej uzyskała dostęp do profesjonalnego wsparcia psychologicznego. Coraz częściej reakcję na przemoc analizuje się w kategoriach urazu psychicznego, który czyni jednostkę bezsilną, rodzi się strach i poczucie zagrożenia.

Wyodrębniono trzy typy zaburzeń powstałych w wyniku działania urazu:

- zaburzenia pourazowe – czyli odtwarzanie urazu w postaci natrętnych wspomnień - pojawiają się w okresie do sześciu miesięcy od zakończenia działania agresora pod postacią: odrętwienia uczuciowego, izolowania się od ludzi, „wybuchu" strachu, paniki, agresji, trudności z koncentracją, często wiąże się z tym lęk, depresja,
- zaburzenia adaptacyjne – występują, gdy doświadczenie miało charakter psychospołeczny - pojawiają się w okresie jednego miesiąca od zdarzenia, ich objawy to: lęk, depresja, poczucie niemożności opanowania sytuacji, ograniczona zdolność pokonywania codziennych trudności,
- zaburzenia dysocjacyjne – rozpoznawane, gdy po przeprowadzeniu badań medycznych nie stwierdza się przyczyn organicznych - zaburzenia te można określić, jako przekształcenie się nierozwiązanych problemów w objaw fizyczny.

Trudna do zrozumienia niemożność uwolnienia się od przemocy, a także utrzymujące się czasem wiele lat trudności w funkcjonowaniu i lęk, mimo odseparowania się od sprawcy i braku realnego zagrożenia – to charakterystyka sytuacji psychologicznej ofiar przemocy w rodzinie.

Wspominając o osobach doznających przemocy nie można zapomnieć o osobach stosujących przemoc, dla nich również przewidziana jest pomoc psychologiczna w formie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych jak również działań terapeutycznych. Wsparcie to polega między innymi na:

- powstrzymaniu osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy;
- rozwijaniu umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy;
- uznaniu przez osobę stosująca przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- zdobyciu i poszerzeniu wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie;
- zdobyciu umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy;
- uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Z przedstawionych danych wynika, że następuje wzrost zainteresowania tą formą wsparcia, w szerszej perspektywie działania te, mają na celu kształtowanie prawidłowych postaw zgodnych z normami społecznymi. Problem alkoholowy jest jednym z głównych czynników przyczyniającym się do agresywnych zachowań. W tych przypadkach konieczne jest by osoby stosujące przemoc w pierwszej kolejności podjęły leczenie odwykowe, a w późniejszym etapie uczestnictwo w programie korekcyjno - edukacyjnym.

ZAŁOŻENIA GMINNEGO SYTEMU ORZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W PIASTOWIE

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy.
2 Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła osoba doznająca przemocy.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.

5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
6. Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
7. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W PIASTOWIE

Art. 6. ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmi:

1. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity z 16 stycznia 2015r. Dz. U. z 2015 r.poz. 163z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity z dnia 04 sierpnia 2015 r. Dz. U. z 2015r. poz. 1286z późn. zm.), chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.
2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:
   1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie; Liczba rodzin w których występuje lub istnieje podejrzenie przemocy domowej
   2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
   3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
   4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych;

   W celu realizacji zadań określonych w art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Piastowie uruchamia się system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na:

1) pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
2) pomocy psychologicznej dla osób doznających przemocy
3) pomocy psychologicznej dla dzieci – osób doznających przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy seksualnej,
4) pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej, socjalnej dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych.
5) pomocy psychologicznej dla osób stosujących przemoc - skierowanie na program korekcyjno – edukacyjny
6) pracy Punktu Informacyjno - Konsultacyjny w Urzędzie Miasta,
7) ścisłej współpracy z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zasoby instytucjonalne Gminy Pszczyna świadczące pomoc osobom doznającym przemocy:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Piastowie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Piastowie,
- Zespół Ośrodków Wsparcia w Piastowie,
- Punkt Informacyjno – Konsultacyjny w Urzędzie Miasta Piastów,
- Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Pruszkowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piastowie,
- Prokuratura Rejonowa w Pruszkowie,
- Komisariat Policji w Piastowie,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej PIASTUN

Strategia i metody działania:
Podejmowane przez gminę działania mają na celu:

- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej) dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności i powstrzymywanie sprawców przemocy od zachowań agresywnych i społecznie nie akceptowalnych.

Pomaganie rodzinom w których dochodzi do przemocy jest procesem, który został podzielony na następujące etapy:

1. Rozpoznanie przemocy w rodzinie – wszelkie zaobserwowane jej przejawy bądź podejrzenie przejawów wymagają indywidualnego rozpatrzenia po to, aby podejmowane działania przyniosły pozytywne rezultaty, a nie pogorszyły sytuacji.
2. Diagnoza wstępna – zorientowanie się czy i jakie bezpośrednie niebezpieczeństwo zagraża ofiarom, czy potrzebna jest natychmiastowa izolacja, kto może i powinien zareagować.
3. Interwencja – działanie w celu zatrzymania przemocy podejmowane nie tylko przez policję, ale także inne instytucje.
4. Diagnoza szczegółowa – dokładne rozpoznanie sytuacji rodziny, jej potrzeb, rozmiarów i przyczyn przemocy, a także deficytów i zasobów.
5. Opracowanie planu pomocy – plan powinien uwzględniać wszelkie działania, które mogą wpłynąć na zmianę funkcjonowania rodziny, a więc oprócz pomocy i wspierania ofiar, na trwałą zmianę zachowania sprawcy przemocy i jego postawę wobec ofiar - jest on planowany z zainteresowanymi osobami i akceptowany przez nie.
6. Realizacja planu pomocy – przy wychodzeniu z sytuacji przemocy, trwającej nieraz wiele lat, niezbędne jest zaplanowanie kolejnych kroków na miarę coraz większych możliwości ofiary, przechodząc do coraz trudniejszych zadań, aby wzrastała wiara w możliwość uporania się z problemem.
7. Korekta planu pomocy – śledzenie na bieżąco realizacji planu i wprowadzenie w razie potrzeby zmian prowadzących do bardziej skutecznego działania.

Procedura uruchomienia „Niebieskiej Karty”:

Każda osoba poszkodowana ma prawo do pomocy w tym spisania "Niebieskiej Karty" w sytuacji gdy jest dotknięta przemocą. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą nie wymaga jej zgody. "Niebieska Karta" jest formularzem opisującym sytuacje, w których dochodzi do przemocy w rodzinie, a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej. Wszczęcie procedury "Niebieskiej Karty" następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Niebieska Karta może być wypełniona przez:

- funkcjonariusza policji,
- pracownika socjalnego,
- lekarza, pielęgniarkę, położną, ratownika medycznego,
- pedagoga, wychowawcę,
- członka gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Po wypełnieniu "Niebieska Karta" jest przekazywana do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z siedzibą w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Piastowie przy ul. Lwowskiej 8. Przewodniczący może powołać grupę roboczą w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Wszczynając procedurę "Niebieskiej Karty" podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa każdej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta

przemocą w rodzinie.

Szczegółowe działania w Piastowie :

1. Przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej (jak udzielać wsparcia, w jaki sposób kierować ofiarę przemocy do różnych instytucji, wzmacnianie konsekwentnych zachowań i postaw).
2. Systematyczna edukacja społeczności Piastowa poprzez lokalne media, która ma przede wszystkim na celu odkłamanie mitów i stereotypów utrudniających pomaganie, a także pokazywanie możliwości udzielenia pomocy i pozytywnych przykładów wyjścia z sytuacji przemocy (drukowanie ulotek, zakup broszur, zamieszczanie w lokalnej prasie i gablotach stałych informacji, gdzie można szukać pomocy, itp.)
3. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w składzie:
   - przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej w Piastowie,
   - przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
   - przedstawiciel Policji,
   - przedstawiciel oświaty,
   - przedstawiciel ochrony zdrowia,
   - przedstawiciel kuratora sądowego,
   - przedstawiciel prokuratury.
4. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i powoływanych przez niego grup roboczych z następującym zakresem działań:
   - przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
   - tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej, takich jak: notatki urzędowe wynikające z obserwacji, rozmów, protokołów z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin,
   - prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie – zgodnie z zapisami procedury„Niebieskiej Karty”,
   - występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną,
   - w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej,
   - występowanie do Komisariatu Policji w Piastowie z wnioskiem o podjęcie działań interwencyjnych przez dzielnicowego lub o podjęcie innych działań prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie,
   - motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej,
   - inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc,
   - monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
   - prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej,
   - występowanie w charakterze świadka w sprawach o przestępstwo z art. 207 kk., tj. o znęcanie się nad rodziną, w postępowaniu przygotowawczym i postępowaniu karnym przed sądem.

5.Tworzenie Grup Roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. W skład takich grup mogą wchodzić przedstawiciele Komisariatu Policji w Piastowie, Miejskiego Ośrodka Pomocy

Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Oświaty, przedstawiciel Sądu (kurator), ochrony zdrowia lub przedstawiciele innych podmiotów w zależności od potrzeb.

6. Współpraca z instytucjami prowadzącymi Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w celu ustalenia precyzyjnych zasad umieszczania tam osób.

7. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie w zakresie kierowania osób do Ośrodków Interwencji Kryzysowej, specjalistycznych ośrodków wsparcia oraz kierowania sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych.

8. Pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie.

9. Ochrona osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą domową.

10. Wszelkie inne działania mogące przyczynić się do powstrzymywania przemocy w rodzinie, a nie ujęte w niniejszym programie.

SPRAWOZDWACZOŚĆ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Piastowie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Miasta Piastowa, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.